

VNITŘNÍ ČLOVĚK

Kázání ze soboty 10.9.2016 - br. Michal Balcar

Ef 3, 13-21

Úvod

Dlouhodobě mě trápí jedna otázka, kterou považuji za zásadní a klíčovou. Jak pomoci druhým? Jak jim opravdu pomoci? Tak, aby to mělo trvalý a dobrý vliv na jejich život? Čím jsem starší, tím hůře se mi hledá odpověď. Čím jsem starší, tím víc je mi jasné, že některé pokusy o pomoc, mívají úplně opačný efekt.

Když se my křesťané dostaneme do situace, kdy pomoci nemůžeme, zůstává nám jediný prostředek – modlitba (skrýváme ji za klíče: “Budou na tebe myslet...”). Správná otázka však zní: Za co se vlastně máme modlit? Za to, aby se ten druhý měl dobře? Aby se mu dobře dařilo? Dnešní text je Pavlovou vzorovou přímluvnou modlitbou.

Proto klekám na kolena před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil ,vnitřní člověk’ a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka, délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží. Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit nade všechno víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému bud’ sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků! Amen. (Efezským 3, 14-21)

Předpoklady

Přímluvná modlitba má dle Pavla dva předpoklady. Ten, kdo se modlí, musí věřit, že se modlí k všemocnému Bohu. Tedy k Bohu, *od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod*. Současně musí věřit, že před Bohem není nic neměnné, on může změnit vše. Může změnit naši osobnost hlouběji než psychoanalýza či jakákoli jiná lidská metoda.

Za co se nemodlit

Přímluvná modlitba obvykle přichází ke slovu tehdy, když je ohroženo zdraví nebo vztahy člověka. Pavlovo zdraví bývalo ohroženo také velmi často, dokonce i v době, kdy psal dopis efezským. Ve skutečnosti zmiňuje své utrpení těsně předtím, než se začne věnovat naší modlitbě. Nejprve zmiňuje, že je “*vězněm kvůli Kristu*” a poté: “*...nenechte se odradit tím, že pro vás musím trpět...*” Přesto modlitba za zmírnění utrpení není tím, oč prosí a ani se o to samé nemodlí u efezských. Jako by bylo něco důležitějšího...

Za co se modlit

To hlavní, oč Pavel prosí, je “*aby se silou posílil vnitřní člověk.*” Pod řečtinou se zde ukrývá hebraismus, tzv. figura etymologica. Ta vyjadřuje veliký důraz na popisovaný děj. Posílení vnitřního člověka je klíčové!

Co ovšem znamená poněkud tajuplný termín *vnitřní člověk*? Je zřejmé, že v našem textu je vnitřní člověk synonymem pro *srdce*. Pavel ho používá ještě jednou, a sice v listu Římanům a tam je jeho synonymem *mysl*. Ellen Whiteová by pravděpodobně použila termín charakter a já bych si dovolil použít termín *identita*. Pavel se tedy modlí, aby se upevnil vnitřní

člověk/srdce/mysl/charakter/identita efezských křesťanů. To je pro něj důležitější, než cokoli jiného.

Proč se za takovou věc máme modlit? Na vnitřního člověka si totiž nedělá nárok jen Bůh. Touží po něm i další. Třeba totalitní ideologie. Čtu teď velmi inspirativní knihu od Světlany Alexejevičové, nositelky Nobelovy ceny za literaturu s názvem *Doba z druhé ruky – Konec rudého člověka*. Ta popisuje absolutní nárok, který měl sovětský režim na každého občana. Ten toužil stvořit úplně nového člověka, sovětského člověka. A podobně je to s dalšími ideologiemi.

Psychologie by proces, za který se Pavel modlí, nazvala zvnitřnění. O nezvnitřněné morálce dramaticky vypovídají výsledky tzv. Milgramova experimentu.

Experiment provedl na Univerzitě v Yale. Pokusné osoby získal prostřednictvím inzerátu v místních novinách, v němž účastníkům nabídl odměnu ve výši 4 amerických dolarů. V inzerátu bylo uvedeno, že se jedná o experiment týkající se učení. Účastníci byli představeni další pokusné osobě, která však ve skutečnosti byla pomocníkem experimentátora. Poté byli rozlosováni do dvojic „učitel-žák“, přičemž vše bylo připraveno tak, aby se učitelem stal skutečný respondent. „Učitel“ viděl, jak je „žák“ odveden do vedlejší místnosti a přivázan do křesla.

„Učitel“ byl posazen do místnosti s mikrofonem a reproduktorem a před sebou měl 30 tlačítek, označených 15 V až 450 V. 15 V bylo označeno „lehký šok“, 435 V bylo označeno „těžká rána“ a poslední dvě tlačítka byla označena pouze křížky. „Učitel“ bylo řečeno, že při experimentu se bude zkoumat vliv bolesti na učení. V případě chybných odpovědí „žáka“ mu dá „učitel“ elektrický šok. Experimentátor řekl, že šoky budou bolet, ale nebudou nebezpečné. „Žák“ měl odpovídat doplněním vhodného slova do páru.

Ze začátku se „žák“ pletl jen málo, ovšem čím více stoupala intenzita „šoků“, tím přibývalo i chyb. „Učitel“ slyšel, jak „žák“ při 75 V začíná naříkat, při 120 V křičel, že to bolí, při 150 V nechtěl pokračovat, při 180 V sténal „nemohu tu bolest vydržet“, při 270V byly výkřiky stále zoufalejší. Při 300 V „žák“ zavolal, že už nebude odpovídat, ale experimentátor „učitel“ řekl, že mlčení se považuje za špatnou odpověď. Od 330 V „učitel“ slyšeli jen ticho. V místnosti s „učitelem“ byl vedoucí pokusu, který jej povzbuzoval větami typu: „Prosím pokračujte“, „Experiment vyžaduje, abyste pokračoval“, „Je nezbytné, abyste pokračoval“ a nakonec „Nemáte jinou volbu, musíte pokračovat“.

Pokus ukázal, že většina lidí překročí hranice morálky, pokud je k tomu přiměje autorita, včetně autority tak vágní jako je „muž v bílém pláští“.

Zvnitřnění je proces, který v nás, podle Pavla, může učinit pouze sám Bůh. Ještě lépe jeho láska, která v nás upevňuje vnitřního člověka. Naše identita pak nebude založena na náhodných věcech jako je národ, fandovství sportovnímu týmu nebo příslušnost k politické straně. Bude založena na samotném Hospodinu.

Závěr

Výsledkem je poznání. Realistický pohled na svět. „... skutečná šířka a délka, výška i hloubka.“ A nadto ještě zakořenění a zakotvení v Boží lásce. „... poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vši plností Boží.“ Co nás tedy Pavel učí, když hledáme odpověď na otázku, za co se máme modlit? Že, abych byl dobrým člověkem, je víc, než to, abych se měl dobře.